

A kollektív alku aktuális fejleményei Európában
Beszámoló az Európai Szakszervezeti Szövetség (ESZSZ) kollektív alku és bér
bizottságának üléséről – 2025. február 18.

A 2025-ös év végéig Európa-szerte – így Magyarországon is – erősíteni szükséges a kollektív szerződések szerepét a vonatkozó európai irányelv értelmében. Az európai minimálbér-direktíva alapján azokban az uniós tagállamokban, ahol a munkavállalók kevesebb mint 80%-a tartozik kollektív szerződés hatálya alá, a szakszervezetekkel való egyeztetés alapján cselekvési terveket kell alkotniuk a kormányoknak. Noha az irányelv érvényessége jelenleg is jogvita tárgya, annak minimálbérekre gyakorolt pozitív hatásai már most látszanak.

Minimálbér-irányelv: aktuális fejlemények

A nemzetközi szakszervezeti delegáltakból álló bizottság találkozájának fő témáját a 2022-ben elfogadott európai minimálbér-irányelvvvel kapcsolatos helyzetértékelés adta. A direktíva két fő célkitűzése a tisztességes minimálbér-szintek elősegítése, valamint a munkavállalók helyzetét javító kollektív (bér)tárgyalások előmozdítása.

A minimálbér-emelések tekintetében Torsten Müller, az Európai Szakszervezeti Intézet (ETUI) szakértője ismertette a legújabb statisztikai adatokat: az utóbbi két-három év számos tagállamban a kötelező legkisebb munkabérek érdemi emelkedéséhez vezetett. Az adatokhoz ugyanakkor hozzá kell tenni, hogy különösen Kelet-Közép-Európa rendkívül alacsony színtről indult, így a régiós bérek további emelése szükséges. A minimálbér-növekedés egyik kiemelt felhajtóereje a minimálbér-irányelv, amely számos tagállamban – többek között Magyarországon is – jogszabályi szintű kritériumrendszer bevezetését eredményezte, közvetve ösztönözve a minimálbérek szintjének emelését.

A fenti eredmények tükrében különösen aggasztó az a jelenleg az Európai Unió Bírósága előtt folyó jogvita, amelyben Dánia a direktíva megsemmisítését kéri az Unió legfőbb bírói fórumától. Habár a döntést megelőző, ám jogi kötőerővel nem bíró ügynevezett főtanácsnoki indítvány szerint az EU hatáskörét kifogásoló dán keresetnek helyt kell adni, az ESZSZ jogásza szerint Dánia érvei számos ponton kritizálhatók, az Európai Szakszervezeti Szövetség pedig részletes [ellenvéleményében](#) érvel az irányelv hatályban tartása mellett, javasolva a Bíróságnak az instrumentum hatályban tartását. Fontos leszögezni, hogy végleges bírósági döntés hiányában továbbra is érvényben vannak az irányelv rendelkezései.

A kollektív szerződési lefedettség növelése

A tagállamok döntő többségében tehát a legkisebb munkabérek emelését vonta magával az irányelv átültetése. Ugyanakkor – Litvániát kivéve – még egyetlen tagállam sem alkotta meg kollektív szerződési lefedettség növelésére irányuló cselekvési tervét fél-egy évvel a rendelkezésre álló határidő lejártá előtt. A folyamat előre lendítése érdekében az ESZSZ olyan iránymutató szakmai anyagot készít, amely a tagállami cselekvési tervek alapját képezheti. Az Iránymutatás három kulcsprioritást határoz meg, amelyek akár közvetve, akár közvetlenül hozzájárulhatnak a lefedettség növeléséhez:

1. szakszervezetek megerősítése,
2. munkáltatói szervezetek megerősítése, alku iránti érdekeltségének növelése,
3. az ágazati alku támogatása politikai/intézményes eszközökkel.

Ezek a szempontok a kezdődő egyeztetéseken is megjelennek: tagszervezeti beszámolók szerint számos közép-európai tagszervezet terjeszt elő ezekkel egybevágó javaslatokat nemzeti kormányai felé, illetve a már elfogadott litván cselekvési terv is utal a szakszervezeti és munkáltatói szervezetek megerősítésére. Az Iránymutatás heteken belül elérhető lesz az ESZSZ weboldalán.

Konklúzió, következő lépések

A megbeszélés zárásaként a résztvevők meghallgattak egy a munkaidő-csökkentés lehetőségeit vizsgáló kutatási beszámolót, valamint az Európai Szakszervezeti Intézet (ETUI) kollektív béralkuk monitorozását célzó terveit.

A következő megbeszélésre 2025 októberében kerül sor, ugyanakkor a kollektív alkuval kapcsolatos fejlemények addig is követhetők a [Wage-Up](#) nevű, mindenki számára szabadon hozzáférhető online felületen.

Készítette: Havas Bence